

N F SP

NORSK FORENING FOR SPILLPROBLEMATIKK

ÅRSMELDING 2015 – 2016

GENERELT OM SPILLFELTET OG FORENINGENS ROLLE:

2015-2016 har vært Norsk Forening for Spillproblematikk (NFSP) 16.driftsår. Også i år har det vært et aktivt år. Penge- og dataspillproblematikk får oppmerksomhet fra myndigheter, media og interesseorganisasjoner. Vi ser et særlig ansvar i å bidra til å redusere problemenes omfang. Vi er engasjert i å beskytte barn og unge mot pengespill og mot utviklingen av problemer knyttet til både penge- og dataspill.

Norge står nå overfor en viktig avgjørelse i pengespill-politikken. Skal utenlandske spillselskap få lisens til å tilby pengespill i Norge? Står spillmonopolet med Norsk Tipping og Norsk Rikstoto som største lovlige aktører for fall? Det innføres stadig nye pengespill. Spill folk ikke har bedt om og flertallet ikke vil ha. Det er vårt synspunkt at det allerede er for mange spill og for mye reklame. Både fra lovlige norske aktører og fra utenlandske spillselskap. De utenlandske spillselskapene har vist seg både grådige og hensynsløse når de rekrutter og forsøker å beholde spillere, inkludert spillere som de må forstå er problemspillere.

Også de lovlige norske aktører som Norsk Tipping og Norsk Rikstoto går etter vårt syn for langt. Deres tilbud om pengespill er så å si tilgjengelig over alt; Hjemme på pc og mobil, i kassa i dagligvaren og i spillkiosker. Det er knapt mulig å bevege seg i samfunnet, verken på nett, i medier eller ute i offentligheten, uten å bli utsatt for reklame for pengespill. Norsk Rikstoto tilbyr uregistrert pengespill kombinert med alkoholserving på puber og travbaner. Forskning viser at alkohol og spill er en uheldig kombinasjon.

Vi vet fra den svenske longitudinelle befolkningsstudien, Swelogs, at problemspill berører spillerens helse, sosiale situasjon, arbeidsforhold og økonomi. Det samme gjelder for problemspillerens familie. En restriktiv spillpolitikk er fornuftig og skal ha en beskyttende funksjon for befolkningen. Det er myndighetenes oppgave å beskytte befolkningen mot skadelige produkter. En restriktiv spillpolitikk skal være på lik linje med politikk og restriksjoner i forhold til andre skadelige produkter som alkohol og tobakk.

Undersøkelser har vist at det er fullt mulig å utvikle alvorlig spilleavhengighet, sette seg i betydelige familiemessige, arbeidsmessige og økonomiske alvorlige problemer gjennom spill hos norske regulerte aktører. Paradokset er at på den ene siden tar Norsk Tipping sitt samfunnsansvar og jobber aktivt med å utvikle ansvarlige spillprodukter mens de på den andre siden innfører stadig nye lett tilgjengelige pengespill med utvidede tapsgrenser. Norsk Tipping står i dilemmaet å skulle forsyne de gode formålene med betydelige summer samtidig som de skal fronte et ansvarlig spillprodukt og ikke stimulere til problemspill og spilleavhengighet. Vi hilser velkommen at Norsk Tipping nå har innført en total tapsgrense for alle sine spill, dette er et skritt i riktig retning. Samtidig bekymrer det oss at tapsgrensen er satt til 20 000 kroner pr mnd. Dette mener vi er alt for høyt.

Kulturministeren og departementet skal snart ta flere viktige avgjørelser i spillpolitikken. Vi har derfor i et innspill bedt Kulturministeren om å stramme inn og holde fast på

spillmonopolet. Vi ber henne å dempe ropet etter flere penger, gi Norsk Tipping i oppdrag å videreutvikle ansvarlighetstiltak, redusere markedsføring og gjøre tiltak for å beskytte barn og ungdom mot pengespill og problemutvikling. Det bør rettes oppmerksomhet mot gambling og pengebruk i dataspill. Oljefondet bør ut av eierskap i uregulerte spillsselskap. Gode formål som kultur og idrett bør ikke finansieres direkte med midler fra pengespill men gjennom statsbudsjettet.

Vi hilser velkommen en ny handlingsplan mot spilleproblemer som skal løpe fram til 2018. Her skisseres mange gode tiltak både av forebyggende karakter og på spesialisthelsetjenestenivå. Vi har forventninger til at disse tiltakene vil utgjøre en forskjell både når det gjelder utviklingen av- og behandling for penge- og dataspillavhengighet. Særlig spill om penger er et folkehelseproblem som ikke bare påvirker spilleren eller de nærstående men som berører hele samfunnsøkonomien.

Vi ser at dataspill fremdeles skaper utfordringer og konflikter i mange familier. Hos sårbare unge kan dataspillavhengighet få alvorlige følger i forhold til helse, utvikling, modning og skolegang.

NFSP har en viktig rolle som vaktbikkje i feltet og som en uavhengig frivillig interesseorganisasjon. Vi tilbyr vårt årlige seminar som en viktig møteplass for drøfting av aktuelle problemstillinger. Med seminaret har vi en intensjon om å bidra til dialog, kompetanse- og nettverksbygging. Her møtes de behandlingsfaglige miljøene, forskningsmiljø, interesseorganisasjoner og offentlig myndighet til direkte dialog, oppdatering og utveksling av synspunkter. NFSP har et nært og godt samarbeid med KoRus Øst, Spillavhengighet-Norge, AKAN, Actis og Blå Kors Norge. NFSP får økonomisk driftstilskudd fra Lotteri- og Stiftingestilsynet. Foreningen har i dag 16 enkeltmedlemmer og 14 institusjonsmedlemmer. NFSP er registrert i Brønnøysundregistrene og har organisasjonsnummer: 992 115 882.

FORENINGENS FORMÅL ER:

- Spre kunnskap om penge- og nettspillproblematikk med sikte på å redusere problemenes omfang
- Medvirke til å utvikle gode behandlingstilbud
- Være et samarbeidsforum for fagfolk og andre interesserte på feltet
- Påvirke de politisk bestemte rammebetingelsene for pengespill og andre spill med sikte på å redusere problemene
- Gi begrunnede råd inn til offentlig myndighet om spillproblematikk

NFSPs STYRE:

Foreningens styre har i driftsåret bestått av:

- Leder: Ingjerd Meen Lorvik, Seniorrådgiver, psykologspesialist, Borgestadklinikken, Skien
- Nestleder Jarle Wangen, seniorrådgiver, AKAN, Oslo
- Styremedlem: Rune Aune Mentzoni. Spesialrådgiver, KoRus-Øst
- Sekretær: Magnus Eidem, prosjektleder, Sykehuset Innlandet HF
- Kasserer: Birgith Vedahl Ullnæss, brukerrepresentant, Oslo
- Styremedlem: Gro Tepstad, styreleder, Behandlingsteamet Tepstad & Kvam, Stavanger
- Styremedlem: Pål Fylling Helland, psykolog, Blå Kors Senter, Oslo

STYRETS ARBEIDSPLAN 2015-2016

- Arrangere seminar 2016 og årsmøte 2015-2016
- Være høringsinstans for relevante saker som angår feltet
- Gi faglig begrunnede råd til offentlig myndighet om spillproblematikk
- Samarbeide med brukerorganisasjoner innen feltet
- Følge utviklingen i spillmarkedet og holde oss orientert om konsekvenser, omfang og behandlingstilbud
- Ha særlig fokus på ungdom og utviklingen av problemspill
- Bidra til å øke kompetanse og fagutvikling innen feltet.
- Ha fokus på barn som pårørende. Ha fokus på opprettelsen av gjeldsregister i Norge.
- Utdele NFSPs pris for godt faglig arbeid innen feltet
- Gjøre tiltak for å markedsføre NFSP og rekruttere nye medlemmer

SEMINARET:

Seminaret 2015 ble holdt i dagene 15.09.15-16.09.15 på First Hotel Victoria, Hamar. Det var 53 deltakere. Innleggene belyste spillpolitikk, ulike fagtema, forskning, oppdatering fra Lotteritilsynet, Hjelpelinjen, Spilleavhengighet-Norge og det ble orientert om Regjeringens spillpolitikk. Det ble avviklet en paneldebatt med tema: Hvordan takles ansvarlighet vs. krav om inntjening i spillselskapene? Etter første seminardag var deltakerne invitert til Norsk Tippings lokaler på Hamar for omvisning og orientering om selskapets aktivitet. På andre seminardag ble vi orientert om behandlingen ved Center for Ludomani i Danmark, om kultursensitiv behandling ved Blå Kors Poliklinikk i Oslo og om behandling av unge med dataspillproblematikk ved Behandlingssenteret Tepstad & Kvam i Stavanger samt forskning ved Universitetet i Bergen om forebyggende virksomhet for ungdom og dataspill.

NFSPs PRIS FOR GODT ARBEID INNEN FELTET:

Prisen ble i 2015 gitt til professor Ståle Pallesen ved Psykologisk Fakultet, Universitetet i Bergen som gjennom mange år har vært helt sentral i arbeidet med å utvikle kunnskap om både penge- og dataspillproblematikk. Han har gjort dette gjennom en lang rekke vitenskapelige publikasjoner i både nasjonale- og internasjonale fagtidsskrift. Han har holdt en lang rekke foredrag om temaet og løftet fram spillproblematikk gjennom flere hundre medieoppslag i små og store kanaler. Han har arbeidet med de kliniske fagmiljøene om utviklingen av behandlingsmanualer og forsket på effekten av disse. Han har videre gjennom målrettet innsats og ledelse etablert Norges, og antakelig Skandinavias fremste miljø for forskning på pengespill. Pallesen mottok prisen, som besto av et litografi og en pengesum på 5000 kroner, på NFSPs seminar den 15.09.15.

ÅRSMØTET:

Årsmøtet 2015 – 2016 ble holdt på Hamar den 15.09.15 med 15 medlemmer til stede. Leder Ingjerd Meen Lorvik ønsket velkommen og Birgith Vedahl Ullnæss ble valgt som møteleder. Magnus Pål Fylling Helland ble valgt som referent og Thor Solheim og Elsa Kvam ble valgt til å underskrive protokollen. Årsmelding, regnskap, budsjett og arbeidsplan ble gjennomgått og godkjent/vedtatt. Etter forslag fra Lill-Tove Bergmo ble det gjort to tilføyelser

til arbeidsplanen, ang å ha fokus på barn som pårørende og ha fokus på opprettelse av gjeldsregister i Norge. Etter forslag fra styret ble det gjort ending i vedtektene angående rett til medlemspris på seminaret for alle medlemmene og at alle med møterett har forslags- og talerett.

Valgkomiteen ved Turid Strand Susegg og Thor Solheim la fram valgkomiteens forslag som ble enstemmig vedtatt. Leder Ingjerd Meen Lorvik ble gjenvalgt, styremedlem Magnus Eidem ble gjenvalgt, styremedlem Gro Tepstad ble gjenvalgt, styremedlem Birgith Vedahl Ullnæss ble gjenvalgt. De andre styremedlemmene var ikke på valg. Lill Johansen ble gjenvalgt som revisor. Som valgkomite ble valgt Turid Strand Susegg, gjenvalg og Øystein Bjørke Olsen som nytt medlem.

STYREMØTER:

Styret konstituerte seg og hadde sitt første møte 06.11.15 i Oslo. I perioden har det vært avholdt fem ordinære styremøter. Arbeidsseminaret som var planlagt 28.04.16- 29.04.16 i Sandefjord ble avlyst pga hotellstreik. Styremøtene har i hovedsak blitt avholdt i lokalene til AKAN i Oslo. Styret har i perioden behandlet 28 saker.

NFSPs ØKONOMI:

NFSP baserer sin økonomi på medlemskontingent, seminaravgift og søker støtte fra Lotteritilsynet. Medlemskontingenten er differensiert og enkeltstående personlige medlemmer betaler 100 kroner og institusjonsmedlemmer 1000 kroner Som tidligere år, viser det seg vanskelig å inndrive betaling av kontingent fra institusjonsmedlemmene. NFSP søkte Lotteritilsynet om 200 000 kroner som støtte til driftstilskudd til frivillige organisasjoner for spilleavhengige og andre grupper som retter sitt arbeid mot problematisk spilleatferd og ble tilgodesett med 200 000 kroner Dette har muliggjort bl.a. å ha et svært lavt prisnivå på seminaret. Den økonomiske situasjonen er i dag slik at foreningen ikke har utestående gjeld og at økonomien må betegnes som tilfredsstillende.

ANDRE AKTIVITETER:

- 23.11.15: Dialogmøte arrangert av Norsk Tipping. Leder Ingjerd Meen Lorvik og nestleder Jarle Wangen deltok.
- 01.12.15: Høringssvar til Kulturdepartementet om utredning av konsekvensene av en mulig lisensordning for pengespill.
- 21.01.16: Innspillseminar om spillpolitikk i Kulturdepartementet. Styremedlemmene Magnus Eidem, Gro Tepstad, nestleder Jarle Wangen og leder Ingjerd Meen Lorvik deltok.
- 21.01.16: Innspillseminar om spillpolitikk i Kulturdepartementet. Leder Ingjerd Meen Lorvik deltok etter invitasjon med innlegg.
- 02.04.16: Kronikk i Vårt Land: Om pengespillaktører som går for langt. Ved leder Ingjerd Meen Lorvik og styremedlem Gro Tepstad.
- 08.04.16: Actis fagseminar. Leder Ingjerd Meen Lorvik deltok.
- 09.04.16: Spilleavhengighet-Norges seminar. Leder Ingjerd Meen Lorvik deltok.
- 12.04.16: Årsmøte Norsk Tipping. Leder Ingjerd Meen Lorvik deltok etter invitasjon.
- 13.04.16: Kontaktmøte Norsk Tipping. Leder Ingjerd Meen Lorvik, nestleder Jarle Wangen, Styremedlemmer Rune Mentzoni, Pål Fylling Helland og Magnus Eidem deltok.

Skien 30.05.16

Ingjerd Meen Lorvik

Leder NFSP